

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Β΄ - ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ,
ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Β΄ - ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ, ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ
ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Β΄ - ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ
ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

Ταχ. Δ/νση : Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 151 80 - Μαρούσι
Ιστοσελίδα : <http://www.minedu.gov.gr>
Email : spoudonde@minedu.gov.gr
Πληροφορίες : Βάρλα Ά. (Δ.Ε.)
Παπαδοπούλου Χ. (Δ.Ε.)
Λυμπεροπούλου Φ. (Ε.Α.Ε.)
Μαραγκού Ο. (Ε.Ε.)
Τηλέφωνο : 210-34.43.272 (Δ.Ε.)
: 210-34.43.317 (Δ.Ε.)
: 210-34.42.933 (Ε.Α.Ε.)
: 210-34.42.212 (Ε.Ε.)
Fax : 210-34.43.390

Αποστολή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμ. Προτερ.: **ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ**

Μαρούσι, 05/07/2018
Αριθμ. Πρωτ. : Φ14.1/113186/Δ2

ΠΡΟΣ:

1. Περιφερειακές Διευθύνσεις Π.Ε. & Δ.Ε. της χώρας. Έδρες τους.
2. Γραφεία Σχολικών Συμβούλων Δ.Ε. (μέσω των Περιφερειακών Διευθύνσεων Π.Ε. & Δ.Ε. της χώρας)
3. Διευθύνσεις Δ.Ε. της χώρας. Έδρες τους
4. Δημόσια και Ιδιωτικά Λύκεια της χώρας (μέσω των Δ/νσεων Δ.Ε. της χώρας).

ΚΟΙΝ:

Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων
Για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία
Τομέας Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
episkepsis@parliament.gr
foundation@parliament.gr
info@efivoi.gr

ΘΕΜΑ: Εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων – Βήματα δημοκρατίας: Κάνοντας πράξη τη συμμετοχή», σχ. έτος 2018-2019.

Σχετικό έγγραφο: το με αρ. πρ. 108236/Δ2/29-06-2018 εισερχόμενο έγγραφο του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

Το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία διοργανώνει σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων για **το σχολικό έτος 2018-2019** το εκπαιδευτικό πρόγραμμα της *Βουλής των Εφήβων* με νέο τρόπο λειτουργίας.

Τα τελευταία τέσσερα χρόνια έχουν γίνει προσπάθειες ώστε το εκπαιδευτικό πρόγραμμα *Βουλή των Εφήβων* να ανανεωθεί και να εναρμονιστεί με τις έντονες αλλαγές στον κοινωνικό και πολιτικό περίγυρο, τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς. Έγινε προσπάθεια να αφουγκραστούν οι προβληματισμοί και οι ανησυχίες των εφήβων στη σύγχρονη συγκυρία, αλλά και στις προοπτικές που διαφαίνονται για αυτούς. Έτσι οι θεματικές που απασχόλησαν τους έφηβους βουλευτές κατά τις τελευταίες Συνόδους αφορούσαν σύγχρονα ζητήματα, όπως η λειτουργία των μαθητικών κοινοτήτων, οι διακρίσεις στον χώρο της εκπαίδευσης, το Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού που βρισκόταν τότε σε διαδικασία εκπόνησης από την Γενική Γραμματεία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης σε συνεργασία με τον Συνήγορο του Παιδιού. Όλος αυτός ο προβληματισμός συμπυκνώθηκε στην περσινή Σύνοδο «Έφηβοι Ενεργοί Πολίτες», όπου δόθηκε έμφαση στις συνεργατικές δραστηριότητες, στα βιωματικά εργαστήρια και στις εμπειρίες των παιδιών, στην ανάδειξη της δικής τους φωνής και ευρύτερα στη συμμετοχή και στις δυνατότητες συμβολής τους στο σχολείο και στην κοινότητα.

Η σύγχρονη ιστορική συγκυρία φέρνει στο προσκήνιο ζητήματα που είναι στον πυρήνα μιας δημοκρατικά οργανωμένης κοινωνίας, όπως η συμμετοχή και οι δυνατότητες παρέμβασης, τα δικαιώματα και η προάσπισή τους, η εξοικείωση των εφήβων με δημοκρατικές πρακτικές, η εκπροσώπηση, η συλλογική δράση, ο διάλογος, ο σεβασμός του άλλου, αλλά και οι δημοκρατικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Άλλωστε πλέον, σύμφωνα με τα σύγχρονα πορίσματα της Παιδαγωγικής, οι μαθητές και οι μαθήτριες συγκροτούν διαφορετική ταυτότητα, καθώς καλούνται να δώσουν νόημα στη δράση τους εντός σχολείου, συνδέοντάς τη μάλιστα και με την αντίστοιχη εκτός σχολείου, τα βιώματα δηλαδή αλλά και την πολιτισμική τους πρακτική. Δεν θεωρούνται πλέον αντικείμενο στρατηγικών προθέσεων, αλλά δρώντα κοινωνικά υποκείμενα, που παράγουν συγκροτημένο νόημα με βάση και τις εμπειρίες τους στο συγκεκριμένο κοινωνικό και πολιτικό συγκείμενο. Έτσι αποκτούν έναν πιο ουσιαστικό ρόλο, τόσο στην εκπαιδευτική διαδικασία όσο και στη δράση τους μέσα στην κοινότητα.

Αυτή η αλλαγή φιλοσοφίας, και η συνακόλουθη διαφορετική οργάνωση, οδηγούν στις παρακάτω σημαντικές αλλαγές :

1. Το πρόγραμμα εντάσσεται στην εκπαιδευτική διαδικασία και στη **σχολική ζωή καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους**, ζητώντας από τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και τις μαθήτριες την ανάλογη εμπλοκή. Το πρόγραμμα είναι προαιρετικό για εκπαιδευτικούς και μαθητές και ευέλικτο, ενώ μπορεί να υλοποιηθεί είτε ως αυτόνομο πρόγραμμα εκτός διδακτικού ωραρίου, είτε μέσα από την υλοποίηση των προγραμμάτων σχολικών

- δραστηριοτήτων (πολιτιστικών θεμάτων, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, αγωγής υγείας κλπ).
2. Η έμφαση μετατοπίζεται από το παιδί στο σχολείο και από τη μονάδα στην ομάδα. Οι μαθητές και οι μαθήτριες λοιπόν που θα επιλεγούν εκπροσωπούν την ομάδα στην οποία συμμετείχαν κατά την ανάπτυξη του προγράμματος στο σχολείο τους.
  3. Από τη στιγμή που πλέον το πρόγραμμα διαρκεί όλη τη σχολική χρονιά, **οι έφηβοι βουλευτές έχουν ετήσια θητεία (Απρίλη με Απρίλη)**. Έτσι ενισχύονται οι δυνατότητες διάχυσης του προγράμματος και οι δημοκρατικές πρακτικές γίνονται μέρος της καθημερινής τους ζωής, μέσα και έξω από το σχολείο.
  4. Οι εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν αναλαμβάνουν ενεργητικό ρόλο, είναι σε ανοικτή επικοινωνία με τα μέλη της Επιτροπής της *Βουλής των Εφήβων* και επιμορφώνονται για τον διαφορετικό αυτό ρόλο.
  5. Για την υποστήριξή του σε περιφερειακό και σε επίπεδο Διευθύνσεων Εκπαίδευσης θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν οι υπάρχουσες δομές εκπαίδευσης (π.χ. οι υπεύθυνοι Σχολικών Δραστηριοτήτων, Πολιτιστικών Θεμάτων, Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας).
  6. Ο σχεδιασμός του εν λόγω προγράμματος έχει ένα επιπλέον πλεονέκτημα: ακολουθεί τη λογική της μεθοδολογίας και τις παραμέτρους υλοποίησης των προαιρετικών προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων που δίνουν έμφαση στην ομαδοσυνεργατική, βιωματική, ερευνητική, ολιστική/διαθεματική οπτική, καθώς και στη διάχυση των αποτελεσμάτων μέσα από τη συνεργασία με την κοινότητα σχολική και τοπική. Αυτό δημιουργεί αίσθηση «οικειότητας» στους εκπαιδευτικούς και στους μαθητές που θα το αγκαλιάσουν. Η έμφαση εδώ δίνεται ακριβώς στην καλλιέργεια της ιδιότητας του πολίτη στην πράξη, στη διαδικασία ανάληψης πρωτοβουλιών στην σχολική – τοπική κοινότητα, στην εξοικείωση με τις διαδικασίες εκπροσώπησης της σχολικής-τοπικής ομάδας από τον εκλεγμένο εκπρόσωπό της στο Κοινοβούλιο, όπου σε επικοινωνία και αλληλεπίδραση με εφήβους- εκπροσώπους των σχολικών κοινοτήτων από όλη την Ελλάδα και από τις ελληνικές κοινότητες του Κόσμου θα φέρει και θα συζητήσει θέματα που αφορούν τους εφήβους του τόπου του.

Όλες αυτές οι αλλαγές αποτυπώνονται και στο όνομα του προγράμματος, το οποίο διαμορφώνεται από εδώ και στο εξής ως:

Βουλή των Εφήβων: Βήματα δημοκρατίας - Κάνοντας πράξη τη συμμετοχή.

Τα **οφέλη** που αναμένονται από την εφαρμογή του αναμορφωμένου προγράμματος είναι:

- α) Κινητοποίηση των εφήβων μαθητών και μαθητριών σε ζητήματα δημοκρατίας και δικαιωμάτων, προκειμένου να συνειδητοποιήσουν ότι δεν πρόκειται για αυτονόητες και δεδομένες συνθήκες, αλλά ότι η προάσπισή τους απαιτεί συμμετοχική δράση και εγρήγορση.
- β) Εξοικείωση ενός μεγάλου αριθμού μαθητών και μαθητριών με δημοκρατικές πρακτικές (συμμετοχή, ομαδική δράση, παρέμβαση, ανάληψη ευθύνης για ζητήματα που τους αφορούν κλπ.).
- γ) Ευρύτερη και ουσιαστικότερη συμμετοχή των μαθητών και βιωματική διασύνδεση με τις σύγχρονες κοινωνικές ανάγκες και προκλήσεις.
- δ) Άνοιγμα του σχολείου στην τοπική κοινωνία, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις σύγχρονες προκλήσεις υιοθετώντας ενεργή στάση απέναντι στα κοινωνικά ζητήματα.

Το σχολείο γίνεται έτσι ένα πεδίο άσκησης της δημοκρατίας.

Βουλή των Εφήβων

Βήματα Δημοκρατίας. Κάνοντας πράξη τη συμμετοχή

Στάδια εφαρμογής

1. Συγκρότηση και λειτουργία Ομάδων Συμμετοχικής Δράσης

Παρακάτω παρουσιάζονται προτεινόμενα «βήματα» για τη συγκρότηση και λειτουργία Ομάδων μαθητών στο πλαίσιο της προτεινόμενης μετεξέλιξης του προγράμματος *Βουλή των Εφήβων*. Οι Ομάδες αποκαλούνται *Ομάδες Συμμετοχικής Δράσης* και αποκτούν τη δική τους ονομασία μετά την συγκρότησή τους.

Διευκρινίζεται ότι:

- Η παρούσα **πρόσκληση** για συμμετοχή στο πρόγραμμα περιλαμβάνει γενική περιγραφή του τρόπου λειτουργίας του Προγράμματος, των Ομάδων και των αναμενόμενων δράσεων τους, για όλα τα λύκεια της χώρας.
- Από κάθε σχολείο θα μπορεί να γίνει **μία αίτηση**, την οποία θα υποστηρίζει ένας ή περισσότεροι εκπαιδευτικοί, από τους οποίους ένας τουλάχιστον θα ήταν καλό να έχει προηγούμενη εμπειρία συμμετοχής σε προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων (αγωγής υγείας, πολιτιστικά ή περιβαλλοντικά).

- Οι Ομάδες θα συγκροτηθούν από μαθητές και μαθήτριες **Α΄ και Β΄ τάξεων Λυκείου** (ο αριθμός θα είναι συνάρτηση του μεγέθους του σχολείου και των μαθητών που θα εκφράσουν αρχικά ενδιαφέρον).
- Για να μειωθεί κατά το δυνατόν το ενδεχόμενο αποκλεισμού μαθητών από το πρόγραμμα, σε περίπτωση που στο σχολείο τους δεν υπάρχει ενδιαφέρον από εκπαιδευτικούς, θα δίνεται η δυνατότητα στους ίδιους τους μαθητές και τις μαθήτριες να συγκροτήσουν μια ομάδα με καθοδήγηση της επιτροπής και αυστηρά προσδιορισμένο πλαίσιο.
- Στην αίτησή τους προς το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων, οι ενδιαφερόμενοι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να αναφέρουν με **δήλωσή τους την προηγούμενη εμπειρία** τους σε προγράμματα – ομαδικές σχολικές δραστηριότητες και τη **δέσμευσή τους να ακολουθήσουν πρόγραμμα τουλάχιστον 12 συναντήσεων (24 διδακτικές ώρες)** με μαθητές και μαθήτριες στη διάρκεια της χρονιάς, το οποίο θα αποτυπώνεται σε αντίστοιχο ημερολόγιο.
- Η **επιλογή** των σχολείων θα γίνει με μεικτά κριτήρια και κλήρωση, έτσι ώστε στα επιλεγμένα σχολεία να περιληφθούν αφενός σχολεία «ειδικού ενδιαφέροντος» (ειδικά, διαπολιτισμικά, απομονωμένων περιοχών) αφετέρου σχολεία από όλη την επικράτεια / τις περιφέρειες της χώρας, σε αντιστοιχία με τον αριθμό μαθητών και μαθητριών της κάθε περιφέρειας.
- Κάθε σχολείο που θα επιλεγεί θα μπορεί να ακολουθήσει **τους δικούς του ρυθμούς** στη λειτουργία και στο περιεχόμενο δραστηριοτήτων της Ομάδας που θα συγκροτηθεί. Ωστόσο, ορισμένες ενέργειες κρίνονται απαραίτητες, όπως: ενημέρωση εκπαιδευτικών, ανοικτή πρόσκληση για συμμετοχή μαθητών και μαθητριών στο πρόγραμμα, συμμετοχικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων, τήρηση ημερολογίου, πραγματοποίηση ελάχιστου αριθμού 12 συναντήσεων. Οι θεματικές, η μεθοδολογία δουλειάς και οι δράσεις που θα επιλεγούν από κάθε Ομάδα αφήνονται στην επιλογή τους, με αξιοποίηση του παρακάτω ενδεικτικά προτεινόμενου σχεδίου.
- Γενικός κανόνας της λειτουργίας των Ομάδων είναι ο συνδυασμός δράσεων βιωματικού χαρακτήρα και συζητήσεων που θα λαμβάνουν χώρα στις συναντήσεις καθώς και εξωστρεφών ενεργειών που θα προετοιμάζονται από τα μέλη κάθε Ομάδας και θα υλοποιούνται με βάση συνεργατικό σχεδιασμό.
- Στους εκπαιδευτικούς θα προταθεί βοηθητικό υλικό, για την προετοιμασία και υποστήριξή τους.

Τα προτεινόμενα (ενδεικτικά) Βήματα λειτουργίας των Ομάδων:

Βήμα 1 (Οκτώβριος) Προετοιμασία εκπαιδευτικών

Σε κάθε σχολείο που υπάρχει ενδιαφέρον για συμμετοχή στο πρόγραμμα ορίζονται, σε συνεργασία με τη διεύθυνση, ένας ή περισσότεροι εκπαιδευτικοί που θα έχουν την ευθύνη για την αίτηση και -εφόσον επιλεγεί το σχολείο- ακολούθως, τη συγκρότηση και λειτουργία Ομάδας Συμμετοχικής Δράσης. Οι εκπαιδευτικοί μελετούν το προτεινόμενο υλικό από το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων και διερευνούν άτυπα την διαθεσιμότητα μαθητών για συμμετοχή στο πρόγραμμα. Κάθε ενδιαφερόμενο σχολείο αποστέλλει, **μέχρι τις 15 Οκτωβρίου**, στους συντονιστές του Προγράμματος στο Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων **αίτηση – δήλωση**, στην οποία αναφέρονται τα στοιχεία του σχολείου, τα ονόματα των ενδιαφερομένων εκπαιδευτικών, συναφείς πρόσφατες εμπειρίες τους και παρουσίαση των λόγων για τους οποίους επιθυμούν να συμμετέχουν και των τυχόν ενεργειών προεργασίας. Ακολουθεί η επιλογή των σχολείων (με βάση προβλεπόμενες διαδικασίες και κριτήρια) και στη συνέχεια ορίζεται ένας εκπαιδευτικός από κάθε σχολείο ως συντονιστής, που θα είναι το πρόσωπο επαφής και θα συμμετέχει στην επιμόρφωση. Όλοι οι συντονιστές καλούνται να συμμετέχουν σε ηλεκτρονικό φόρουμ, μέσω του οποίου δίνονται οι πρώτες οδηγίες και ανταλλάσσονται ερωτήματα και γίνονται διευκρινίσεις.

Βήμα 2 Πρόσκληση σε μαθητές και μαθήτριες να εκδηλώσουν ενδιαφέρον

Διανέμεται – αναρτάται στη σχολική μονάδα πρόσκληση σε ενδιαφερόμενους μαθητές και μαθήτριες **Α΄ και Β΄ Λυκείου** να πάρουν μέρος στη νέα Ομάδα Συμμετοχικής Δράσης που πρόκειται να δημιουργηθεί. Τα παιδιά ενημερώνονται ότι με συνδυαστικές μεθόδους ανάδειξης και κλήρωσης θα επιλεγεί ένα μέλος από κάθε Ομάδα για να συμμετέχει στη **Σύνοδο εκπροσώπων όλων των Ομάδων** που θα λάβει χώρα **στην Αθήνα τον Ιούλιο του 2019**. Στη διάρκεια της χρονιάς κάθε Ομάδα θα δραστηριοποιηθεί σε θέματα ενδιαφέροντος των μελών της, τα οποία θα προσδιορίσουν μαζί με τους εκπαιδευτικούς που ορίζονται ως υπεύθυνες/οι. Στην πρόσκληση περιλαμβάνεται ενδεικτικός κατάλογος θεματικών που μπορεί να απασχολήσουν τις δράσεις της Ομάδας (Διάλογος και δημοκρατία στο σχολείο, δράσεις ενημέρωσης για τα δικαιώματα, παρεμβάσεις για το σχολικό περιβάλλον, προώθηση των τεχνών και πολιτιστικών εκδηλώσεων στο σχολείο, παρεμβάσεις κοινωνικής αλληλεγγύης στην κοινότητα σε υποστήριξη ευάλωτων ομάδων πληθυσμού, έρευνες απόψεων συνομηλίκων και ενηλίκων, περιβαλλοντικά θέματα της κοινότητας, καμπάνιες για κρίσιμα ζητήματα που απασχολούν την τοπική κοινότητα, πολιτιστικές

εκδηλώσεις και δρώμενα στην κοινότητα, ανταλλαγές με άλλα σχολεία, ενέργειες μέσω διαδικτύου κ.α.).

Βήμα 3 (Δεκέμβριος) Συγκροτούμε την Ομάδα μας

Συνάντηση όλων όσων έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον. Οι εκπαιδευτικοί ενημερώνουν τους μαθητές και τις μαθήτριες για την φιλοσοφία και τους στόχους του προγράμματος και για την απαραίτητη δέσμευση των μελών που θα συμμετέχουν για τακτική παρακολούθηση όλων των συναντήσεων.

Συζητούνται και αποφασίζονται τα παρακάτω:

- α. Χρόνος συναντήσεων (μια φορά τη βδομάδα ή κάθε 15 μέρες εκτός σχολικού προγράμματος)
- β. Θεματικές που επιθυμούν τα μέλη να ασχοληθούν (αρχική εκδήλωση ενδιαφέροντος των συμμετεχόντων, που στη συνέχεια θα εξειδικευτούν)
- γ. Τρόπος λειτουργίας της Ομάδας και σχεδιασμός ανάληψης αρμοδιοτήτων (π.χ. τήρηση πρακτικών, επικοινωνία με μέλη, συντονισμός συζητήσεων, κ.α.).

Βήμα 4 (Δεκέμβριος) Γνωριζόμαστε – Προσανατολιζόμαστε!

Συναντήσεις με παιχνίδια επικοινωνίας και ενίσχυσης της δυναμικής της Ομάδας, αρχικές συζητήσεις και συμφωνία για τις βασικές αρχές που θα διέπουν την Ομάδα και για την ονομασία της Ομάδας. Συζήτηση για τον προγραμματισμό της χρονιάς, περαιτέρω επεξεργασία των θεματικών που αρχικά επιλέχτηκαν και των τρόπων προσέγγισής τους, σχεδιασμός κοινών ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων.

Βήμα 5 (Ιανουάριος) Βουτάμε στα βαθιά (στα θέματα μας)!

Μέσα από παιχνίδια και συζητήσεις προσεγγίζουμε τις έννοιες: Δημοκρατία – Συμμετοχή στο σχολείο και στην κοινωνία, πώς ακούγεται η γνώμη των παιδιών και των εφήβων, αρχές ενεργητικής ακρόασης και ενσυναίσθησης, ανθρώπινα δικαιώματα και δικαιώματα του παιδιού, παραβιάσεις δικαιωμάτων και δυνατότητες προστασίας των θυμάτων, ανισότητες, ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, δράσεις αλληλεγγύης, διαφορετικές ταυτότητες, διακρίσεις, προκαταλήψεις, στερεότυπα, γεφύρωση διαφορών, επίλυση συγκρούσεων. Για τις συναντήσεις αυτές αξιοποιείται το υλικό που τίθεται στη διάθεση των εκπαιδευτικών.

Βήμα 6 (Φεβρουάριος) Βγαίνουμε έξω!

Σχεδιασμός και έναρξη υλοποίησης εξωστρεφών δράσεων: Η Ομάδα με βάση τις θεματικές που έχει επιλέξει σχεδιάζει συγκεκριμένες δράσεις που θα υλοποιήσει στη διάρκεια της χρονιάς και τον χρονικό τους προσδιορισμό. Στις δράσεις αυτές μπορεί να περιλαμβάνονται έρευνες, συναντήσεις με πρόσωπα κύρους ή εκπροσώπους φορέων, επισκέψεις σε φορείς – χώρους όπου εφαρμόζονται προγράμματα της κοινότητας, δράσεις αλληλεγγύης, δράσεις περιβαλλοντικής ή πολιτιστικής παρέμβασης, προβολές, ανοικτές συζητήσεις διαλόγου, ή άλλες παρεμφερείς δράσεις που σχετίζονται με τις θεματικές που έχουν επιλεγεί. Στην κάθε Ομάδα μπορεί να λειτουργήσουν και υπο-ομάδες με ειδικότερα υπο-θέματα. Κάθε Ομάδα και υπο-ομάδα τηρεί ημερολόγιο συναντήσεων.

Βήμα 7 (Μάρτιος) Δημοσιοποιούμε και ανταλλάσσουμε!

Μετά την πρώτη εμπειρία δράσεων στην κοινότητα, συζητείται η πιθανότητα δημοσιοποίησης των δράσεων της ομάδας μέσω διαδικτύου και αναζητείται άλλη Ομάδα με συναφή αντικείμενα και θεματικές, με την οποία προγραμματίζεται ανταλλαγή απόψεων (συζήτηση μέσω διαδικτύου ή διοργάνωση επισκέψεων – συναντήσεων των μελών). Παράλληλα η Ομάδα αξιολογεί τις ενέργειές της και επεξεργάζεται τυχόν δυσκολίες ή διαφωνίες.

Βήμα 8 (Απρίλιος) Μπαίνουμε στην τελική ευθεία!

Με βάση τις εμπειρίες της Ομάδας ετοιμάζεται τελική εκδήλωση παρουσίασης των ευρημάτων και αποτελεσμάτων της στο σχολείο ή σε άλλο δημόσιο χώρο, πιθανά σε συνδυασμό με προβολή υλικού ή άλλη δημιουργική δραστηριότητα (π.χ. τοιχογραφία). Η εκδήλωση είναι ανοικτή στο κοινό και σε άλλους μαθητές και μαθήτριες του σχολείου, από τους οποίους ζητούνται οι απόψεις και ενθαρρύνεται η συμμετοχή με διάφορους τρόπους. Μετά την εκδήλωση οργανώνεται αξιολόγηση της δράσης της Ομάδας και επιλέγεται ο/η εκπρόσωπος που θα συμμετάσχει στην πανελλήνια συνάντηση που θα γίνει τον Ιούλιο, με ψηφοφορία ή κλήρωση.

II. Προετοιμασία μελών για τη Σύνοδο (Μάιος – Ιούνιος)

Οι εκπρόσωποι των ομάδων επικοινωνούν μέσω ηλεκτρονικού φόρουμ και προετοιμάζονται για τη Σύνοδο (συντονισμός: μέλη επιτροπής προγράμματος).

III. Εργασίες Συνόδου (Ιούλιος)

Λαμβάνουν χώρα οι εργασίες της Συνόδου στην Αθήνα (συζητήσεις σε ομάδες και σε ολομέλεια, βιωματικές δράσεις και εργαστήρια, εκδηλώσεις πολιτισμού).

Για περισσότερες πληροφορίες τα σχολεία που επιθυμούν να συμμετάσχουν μπορούν να απευθύνονται στα τηλέφωνα **210-37.35.224** και **210-37.35.224** (κ. Κωνσταντίνου Κατερίνα, Υπεύθυνη για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων – Βήματα δημοκρατίας: Κάνοντας πράξη τη συμμετοχή»).

Εσωτερική Διανομή:

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

1. Γραφείο κ. Υπουργού

2. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα

3. Δ/νση Π.Ο.Δ.Ε.Ε.Μ.Σ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

Τμήμα Α΄

4. Δ/νση Θρησκευτικής Εκπαίδευσης

και Διαθρησκευτικών Σχέσεων

Τμήμα Α΄

5. Αυτοτελές Τμήμα Πρότυπων και Πειραματικών Σχολείων

6. Δ/νση Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης,

Τμήμα Β΄

7. Αυτοτελής Δ/νση Ιδιωτικής Εκ/σης,

Τμήμα Α΄

8. Δ/νση Επαγγελματικής Εκπαίδευσης ,

Τμήμα Β΄

9. Δ/νση Σπουδών, Προγραμμάτων

και Οργάνωσης Δ.Ε. , Τμήμα Β΄